

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av visst avtal med Ronneby stad.

(1:a avd.)

I propositionen nr 77 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 11 februari 1944, föreslagit riksdagen att godkänna i berörda statsrådsprotokoll omförmälda, den 14 september och den 14 oktober 1943 mellan flygförvaltningen, å ena sidan, samt drätselkammaren i Ronneby stad, å andra sidan, ingångna avtal.

I enlighet med 1942 års försvarsbeslut har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1942 förordnat, att Blekinge flygflottilj skall förläggas till Bredåkra invid Ronneby.

I skrivelse den 16 december 1943 har *flygförvaltningen* underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om godkännande av, bland annat, ett mellan flygförvaltningen, å ena, och Ronneby stads drätselkammare, å andra sidan, under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande slutet avtal, dagtecknat den 14 september och den 14 oktober 1943, rörande stadens medverkan vid anskaffandet av bostäder för flottiljens personal. I anslutning härtill har flygförvaltningen anfört bland annat följande.

Flygförvaltningen hade låtit undersöka möjligheterna att bereda bostäder för flottiljens personal. Denna undersökning hade givit vid handen, att stor bostadsbrist för närvarande rådde såväl i det intill flottiljområdet belägna Kallinge samhälle som inom Ronneby stad. För personalen erforderliga bostäder måste därför nybyggas. Flygförvaltningen hade inlett förhandlingar med såväl Ronneby stad som Ronneby landskommun i syfte att söka erhålla kommunernas medverkan till uppförandet av erforderliga bostäder. Ronneby landskommun hade emellertid icke ansett sig kunna garantera uppförandet av några bostäder. Ronneby stad åter hade visat sig vara beredd att garantera hela bostadsbeståndet. Med hänsyn härtill syntes i enlighet med riktlinjerna i Kungl. Maj:ts proposition 1943:287 huvuddelen av för flottiljens personal erforderliga bostäder böra förläggas till Ronneby. I Kallinge syntes endast böra uppföras bostäder för den del av personalen, som på grund av sin tjänst oundgängligen måste bo i direkt anslutning till flottiljområdet, och dessa bostäder syntes böra uppföras genom statsverkets försorg. Förhandlingarna med Ronneby stad hade lett till det med staden slutna avtalet. Flygförvaltningen hemställde, att Kungl. Maj:t måtte godkänna avtalet.

Ifrågavarande avtal, vilket bilagts flygförvaltningens skrivelse, innehåller i huvudsak följande. Staden ikläder sig (§ 1) garanti för att lägenheter till ett antal som framgår av en i avtalet intagen sammanställning (tillhoppa 189 eldstäder) skola finnas tillgängliga vid i sammanställningen angivna tidpunkter (tidigast den 1 oktober 1944) för tillgodoseende av bostadsbehovet för personalen vid Blekinge flygflottilj. Därjämte förbinder sig staden (§ 2) att, därest

behov av ytterligare bostäder för personalen skulle uppkomma, medverka till fyllande av detta behov. Därest nybyggnad kräves för bostadsbehovets fyllande, skola nybyggnaderna uppföras i enlighet med av statens byggnadslånebyrå i samråd med flygförvaltningen lämnade anvisningar och betinga de hyror byrån prövar skäliga med hänsyn till gällande bestämmelser om teritär- och tilläggsån (§ 4). Under förutsättning att lägenheterna äro färdigställda å de i sammanställningen angivna tiderna garanterar flygförvaltningen att fastighetsägarna under en tid av sex år, räknat från i sammanställningen angivna tillträdesdagar, erhålla de hyresbelopp som fastställts för lägenheterna (§ 5). Staden har vidare förbundit sig att utan kostnad för flygförvaltningen tillhandahålla slip- och tilläggsplats för högst fem flygflottiljen tillhörande motorbåtar (§ 7).

Försvarets bostadsanskaffningsnämnd har i avgivet yttrande framhållit, att det vore önskvärt, att den i avtalet stipulerade garantin ändrades att endast avse garanti för att lägenheterna bleve uthyrda under en tid av sex år. Härigenom skulle kronan undgå att betala förluster för försummad hyresbetalning från befintliga hyresgäster. Det kunde eljest befaras, framhåller nämnden, att valet av hyresgäster icke skedde med tillräcklig urskillning, eftersom husägarna i vart fall hade garanti för hyresbeloppen.

Flygförvaltningen har med anledning härav framhållit, att ifrågavarande garanti hade erhållit sin nuvarande utformning under hänsynstagande till de stora ekonomiska åtaganden, som staden iklätt sig på grund av avtalet, vilka åtaganden otvivelaktigt för en kommun av denna ringa storleksordning kunde komma att medföra avsevärda ekonomiska uppoffringar. Med hänsyn därtill hade staden ävenledes i det längsta påfordrat en tioårig garanti med i övrigt lika lydelse. Flygförvaltningen hade insatt, att garantin i dess nuvarande lydelse under ogynnsamma omständigheter kunde komma att medföra vissa mindre förluster för statsverket, men hade med hänsyn till en rättvis avvägning mellan statens och stadens prestationer funnit skäligt, att statsverket iklädde sig dessa risker.

Departementschefen har för egen del i ärendet anført följande.

Verksamheten vid Blekinge flygflottilj avses planenligt skola påbörjas den 1 oktober 1944. En förutsättning härför är, att vid nämnda tidpunkt bostäder för flottiljens personal i erforderlig omfattning stå till buds. Enligt det med Ronneby stads drätselkammare under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande slutna avtalet har nu Ronneby stad garanterat, att erforderligt antal lägenheter skall uppföras (iordningställas) i staden. Därvid har emellertid staden å sin sida påfordrat en garanti av innebörd, att vederbörande fastighetsägare under en begränsad tidrymd erhåller de hyresbelopp, som statens byggnadslånebyrå prövar skäliga för här avsedda lägenheter.

För egen del finner jag det i och för sig icke tillfredsställande, att statsverket ikläder sig en hyresgaranti av avsett innehåll. Å andra sidan ernår statsverket obestriddliga fördelar genom avtalet. Bostadsbehovet för den del av personalen, för vilken bostäder icke behöva beredas i omedelbar anslutning till flottiljområdet, kan därigenom tillgodoses utan att statsmakterna direkt engagera sig för bostadsbyggande. Någon risk att lägenheterna komma att stå outhyrda eller uthyras till andra än flygvapnets personal torde vidare, såsom av utredningen framgår, icke föreligga. Med hänsyn härtill vill jag

icke motsätta mig, att avtal slutes i överensstämmelse med flygförvaltningens förslag. Härvid förutsätter jag, att ämbetsverket söker tillse, att lägenheterna disponeras på sådant sätt, att statsverket icke åsamkas hyreskostnader.

Med hänsyn till innebörden av ifrågavarande hyresgaranti torde frågan om godkännande av avtalet böra underställas riksdagen. Frågan om sättet för bestridande av kostnaderna, i händelse garantin skulle föranleda utbetalningar från statens sida, torde framdeles få upptagas till övervägande.

Enligt vad jag inhämtat är det flygförvaltningens avsikt att söka tillgodose bostadsbehovet jämväl vid andra flottiljer genom medverkan från kommunala organ. Jag förutsätter, att hyresgaranti av angiven art därvid om möjligt undvikes samt att, därest sådan garanti befines ofrånkomlig, en ur statsverkets synpunkt mer tillfredsställande utformning än den nu förevarande eftersträvas. Därest riksdagen icke framställer erinran häremot, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan fatta beslut.

Mot innehållet i det preliminära avtalet synes utskottet annan anmärkning icke kunna riktas än att bestämmelsen att staten under en tid av sex år skulle garantera att fastighetsägarna erhålla de hyresbeslopp, som fastställt för lägenheterna, torde få anses mindre tillfredsställande. Då emellertid ändring härutinnan icke lär vara att påräkna och statsverket å andra sidan ernår vissa fördelar genom avtalet, finner sig utskottet på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att riksdagen godkänner avtalet i fråga. Utskottet delar departementschefens uppfattning, att därest bostadsbehovet vid andra flottiljer kommer att tillgodoses genom medverkan från kommunala organ, hyresgaranti av nu angiven art därvid om möjligt undvikes samt att, om sådan garanti befines ofrånkomlig, en ur statsverkets synpunkt mer tillfredsställande utformning än den nu förevarande eftersträvas.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må godkänna i statsrådsprokollet över försvarsärenden för den 11 februari 1944 omförmälda, den 14 september och den 14 oktober 1943 mellan flygförvaltningen, å ena sidan, samt drätselkammaren i Ronneby stad, å andra sidan, ingångna avtal.

Stockholm den 25 februari 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Gränebo, Lindström, Sven Larsson, Bernhard Nilsson, Karl Andersson, Carlström, Boman, Gustaf Ivar Anderson, Emil Petersson* och *Ivar Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Svensson* i Grönvik, *Danielsson, Persson* i Falla, *Persson* i Tidaholm, *Isacsson, Pettersson* i Dahl, *Andersson* i Malmö, *Wallentheim, Lindholm, Åkerström* och *Eriksson* i Frägsta.